

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції магістрантів**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДИ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**Інноваційні технології в агрономії, землеустрої
та садово-парковому господарстві**

18 листопада 2021 року

**Біла Церква
2021**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент.
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.
Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Інноваційні технології в агрономії, землеустрої та садово-парковому господарстві:
матеріали міжнародної науково-практичної конференції магістрантів, 18 листопада 2021 року.
Біла Церква: БНАУ, 2021. 65 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

3,02–2,92 млн. м²·діб/га та 5,17–4,54 г/м² за добу у гібрида Медовий. У гібрида Зубр – 2,61–2,56 млн. м²·діб/га та 4,75–4,34 г/м² за добу.

Дослідження забур'яненості посівів сорго цукрового показало, що найбільше бур'янів спостерігали за вирощування гібрида Зубр, найменше – в посівах гібрида Медовий. Так, на контролі без внесення гербіцидів число бур'янів у посівах гібрида Медовий було на 13,23 % менше порівняно з посівами гібрида Зубр.

Таким чином, у Лісостепу України рекомендується вирощування сорго цукрового з використанням хімічних методів контролювання чисельності бур'янів (Діален Супер, 1,0–1,25 л/га у фазі 3–5 листків культури).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Курило В.Л., Герасименко Л.А. Продуктивність сорго цукрового для виробництва біопалива залежно від строків сівби та глибини загортання насіння. Цукрові буряки. 2012. № 1 (85). С. 14–15.
2. Герасименко Л.А. Ріст і розвиток рослин сорго цукрового за різних строків сівби та глибини загортання насіння в умовах центрального Лісостепу України. Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. 2013. № 1 (18). С. 76–78.
3. Соргові культури: технологія, використання, гібриди та сорти / В.Ю. Черчель ін.; за ред. О.К. Клименко. Д.: Інститут сільського господарства степової зони НААН, 2011. 63 с.
4. Агафонов М.Н. Влияние системы предпосевной обработки почвы и удобрений на урожай сорго в условиях Одесской области: автореф. дис. ... канд. с.-х. наук. Одесса, 1974. 20 с.
5. Макаров Л.Х. Соргові культури: монографія. Херсон: Айлант, 2006. 264 с.

УДК 633:631.816.2/.86:378.4(477.41)

ПАНЧЕНКО М.Т., магістрант

Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЗА ДВОРАЗОВОЇ ОБРОБКИ ВЕГЕТУЮЧИХ РОСЛИН ПРЕПАРАТОМ «РІВЕРМ» В УМОВАХ НВЦ БНАУ

В Україні виробництво зерна є провідною галуззю сільського господарства, від обсягів якої значно залежить економіка господарств, тому перед агропромисловим комплексом регіону стоїть найважливіше завдання – значно збільшити обсяги виробництва зерна і озимих культур.

В наших дослідженнях проведено економічну оцінку вирощування, вівса, ячменю ярого, гречки та сої на зерно в умовах науково-виробничого центру БНАУ. Ефективність застосування препарату «РІВЕРМ» найвища за вирощування сої на зерно. У даній культурі прибуток зростає на 11500,00 грн./га, або 39,3 %. Наступним за ефективністю використання препарату є ячмінь ярий в якого прибуток зростає на 5101,50 грн./га – 26,1 %, у гречки 3500,00 грн./га, що становить 8,1 % і у вівса дохід зростає на 1584,00 грн./га – 9,1 %.

Рентабельність вирощування сільськогосподарських культур в досліді досить висока і становить без обробки посівів препаратом «РІВЕРМ» – 204,11–520,77 %, за дворазового обприскування посівів рентабельність у межах 197,25–399,02 %.

Ключові слова: овес, ячмінь ярий, гречка, соя на зерно, економічна ефективність, прибуток, рентабельність.

Виробництво зерна займає чільне місце серед інших галузей рослинництва, адже воно є беззаперечною умовою існування людства, а також визначає соціально-економічне становище країни на світовій арені. [1]

Визначення економічної ефективності дає чітку характеристику всім факторам і прийомам, що включаються у технологію вирощування культури. Саме цей показник враховує всі кількісні та вартісні складники і дозволяє стверджувати про доцільність або недоречність застосування того чи іншого елемента технології вирощування культури [2–4].

Узагальнюючими показниками, що визначають конкурентоспроможність сільськогосподарського виробництва і характеризують економічну ефективність, є такі: виробництво валової продукції на 1 га сільськогосподарських угідь, собівартість та якість

продукції, чистий прибуток від реалізації 1 т продукції із розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь, рівень рентабельності, доступність ціни для споживача [5].

В наших дослідження дворазова обробка вегетуючих рослин препаратом «РІВЕРМ» сприяє зростанню урожайності у досліджуваних культур, що суттєво впливає на економічні показники. Результати економічної ефективності представлені у таблиці 1.

Таблиця 1 – Економічна ефективність обробки вегетуючих рослин ячменю ярого, вівса, гречка та сої на зерно препаратом «РІВЕРМ»

Досліджувані сорти та сортосуміші	Урожайність ц/га	Затрати на вирощування, грн./га	Вартість продукції, грн./га	Прибуток, грн./га	Собівартість, грн./ц	Рентабельність, %
Ячмінь ярий						
Без обробки препаратом	35,7	8490,00	28024,50	19534,50	237,82	230,09
З обробкою «РІВЕРМ»	43,6	9590,00	34226,00	24636,00	219,95	256,89
Овес						
Без обробки препаратом	42,6	8545,00	25986,00	17441,00	200,59	204,11
З обробкою «РІВЕРМ»	47,0	9645,00	28670,00	19025,00	205,21	197,25
Гречка						
Без обробки препаратом	25,7	8280,00	51400,00	43120,00	322,18	520,77
З обробкою «РІВЕРМ»	28,0	9380,00	56000,00	46620,00	335,00	497,01
Соя на зерно						
Без обробки препаратом	25,6	9120,00	38400,00	29280,00	356,25	321,05
З обробкою «РІВЕРМ»	34,0	10220,00	51000,00	40780,00	300,59	399,02

Витрати на вирощування сільськогосподарських культур коливаються в межах 8280,00–10220,00 грн./га залежно від культури та обробки посівів препаратом «РІВЕРМ». Серед досліджуваних культур найбільш затратна технологія вирощування сої на зерно 9120,00–10220,00 грн./га.

Вартість вирощеного урожаю найвища у гречки і коливається в Україні у межах 20000–25000 тис. грн. за 1 тону. Мінімальна вартість зерна у вівса 6000–6400 тис. грн. за 1 тону. Висока вартість насіння досліджуваних культур забезпечує і високу вартість продукції з гектара. Найвища за вирощування гречки з обробкою «РІВЕРМ» 56000,00 грн./га, дещо менша у сої – 51000,00 грн./га, у ячменю ярого – 34226,00 грн./га, а найменша за вирощування вівса – 28670,00 грн./га. Без обробки посівів препаратом «РІВЕРМ» вартість вирощеної продукції завжди нижча і становить – 28024,50–51400,00 грн./га.

Найбільш важливим показником для виробників є прибуток, за цим показником найкраще зарекомендувало себе вирощування гречки. За обробки посівів «РІВЕРМ» відмічено найвищий прибуток у гречки – 46620,00 грн./га, сої – 40780,00 грн./га, ячменю ярого – 24636,00 грн./га, вівса – 19025,00 грн./га. За показником прибутку гречка та соя на зерно перевищують овес більше ніж у два рази.

Ефективність застосування препарату «РІВЕРМ» найвища за вирощування сої на зерно. У даній культури прибуток зростає на 11500,00 грн./га, або 39,3 %. Наступним за ефективністю використання препарату є ячмінь ярий в якого прибуток зростає на 5101,50 грн./га – 26,1 %, у гречки 3500,00 грн./га, що становить 8,1 % і у вівса дохід зростає на 1584,00 грн./га – 9,1 %.

Рентабельність вирощування сільськогосподарських культур в досліді досить висока і становить без обробки посівів препаратом «РІВЕРМ» – 204,11–520,77 %, за дворазового обприскування посівів рентабельність у межах 197,25–399,02 %.

З отриманих результатів досліджень можна зробити висновок, що дворазове застосування у посівах препарату «РІВЕРМ» сприяє зростанню урожайності досліджуваних культур, що відповідно впливає і на зростання прибутку на 8,1–39,3 %, проте рентабельність дещо нижча у вівса та гречки порівняно з необроблюваними варіантами досліді.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вожегова Р.А., Заєць С.О., Коваленко О.А. Урожайність різних сортів пшениці озимої залежно від строків сівби в умовах Південного Степу. Вісник аграрної науки. 2013. № 11. 26–29.
2. Гамаюнова В.В., Смірнова І.В. Економічна ефективність вирощування сортів пшениці озимої залежно від оптимізації живлення. Наукові горизонти. Scientific Horizons. 2018. № 1 (64). С. 10–14.
3. Лебідь Є.М., Шевченко М.С. Наукові основи підвищення ефективності виробництва зерна в Україні. Бюлетень інституту зернового господарства. 2008. № 33–34. С. 3–7.
4. Маслак О.І. Ринок зерна: прогноз на новий урожай. Пропозиція. 2009. № 8. С. 44–47.
5. Система організаційно-економічних механізмів функціонування основних агропродовольчих підкомплексів рослинництва України / за ред. О.М. Шпичака. Київ : ЗАТ «Нічлава», 2009. 406 с.

УДК: 631.524.02/.526.32: 631.547.2: 633. 111”324“

БАКУМЕНКО О.Ю., БОЖКО А.В., ВОЙЧЕНКО З.Р., БЕРУЛАВА А.І., магістранти

Науковий керівник – **ЛОЗІНСЬКИЙ М.В.**, канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

lozinsk@ukr.net

ФЕНОТИПОВИЙ ПРОЯВ ЗАГАЛЬНОЇ КУЩИСТОСТІ СОРТАМИ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Досліджено сорти пшениці м'якої озимої різного походження за фенотиповим проявом загальної кущистості. В середньому за 2019–2021 рр., визначений фенотиповий прояв загальної кущистості на рівні від 4,0 шт. стебел у сорту Шестопалівка і Здобна до 4,3 шт. стебел у Перепілка. Стандарт Лісова пісня мав найменший показник (3,9 шт. стебел) досліджуваної ознаки. Встановлено, що лише сорт Перепілка, за загальною кущистістю достовірно перевищував стандарт. Найменшу загальну кущистість (3,0–3,7 шт. стебел) сорти мали в умовах 2021 року. У 2019–2020 роках, за близьких середніх по досліджуваній ознаці показників загальної кущистості 4,5 та 4,4 шт. стебел спостерігались певні генотипові відмінності за формування досліджуваної ознаки в сортів Жайвір, Шестопалівка, Перепілка і стандарту Лісова пісня. Близькі показники загальної кущистості у 2019–2020 рр. відмічені в сорту Здобна. Найменшу мінливість загальної кущистості (1,3 шт. стебел) встановили у сортів Здобна і Перепілка, за незначного коефіцієнта варіації 9,7 та 9,0 % відповідно. Дослідженнями встановлено, що фенотиповий прояв загальної кущистості обумовлений як генотипом, так і значною мірою піддається впливу гідротермічних умов року.

Ключові слова: пшениця м'яка озима, сорти, фенотиповий прояв, загальна кущистість, коефіцієнт варіації.

Пшениця (*Triticum aestivum* L.) озима – одна з основних культур для харчування людства [1–3]. Сорт за свідченням науковців є важливим фактором підвищення виробництва сільськогосподарської продукції [4, 5]. Основним завданням в практичній селекційній роботі є створення сортів пшениці м'якої озимої з високим потенціалом продуктивності та адаптивності до несприятливих умов навколишнього середовища [6–7].

Для формування сучасними сортами пшениці озимої високої врожайності важливе значення має кушіння, як еволюційне природне пристосування злаків переносити несприятливі умови [8]. Основою життєдіяльності рослини є динамічні процеси авторегуляції, що забезпечують виживання в широкому діапазоні змін оточуючого середовища. Пристосування рослин до таких змін має активний характер, забезпечуючи перебіг адаптаційних реакцій, які залежать від генотипу і комплексу діючих чинників навколишнього середовища [9, 10].

Метою досліджень у 2019–2021 роках в умовах дослідного поля науково-виробничого центру Білоцерківського НАУ було вивчити особливості фенотипового прояву загальної кущистості в сортів пшениці м'якої озимої.

Матеріалом для досліджень були сорти пшениці м'якої озимої занесені до Реєстру рослин придатних до поширення в Україні і рекомендовані для зони Лісостепу України, а саме Жайвір (Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена»), Здобна (Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва), Шестопалівка (Приватне науково-виробниче об'єднання "Бор"), Перепілка (Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення). За стандарт використовували сорт Лісова пісня (Білоцерківська дослідно-селекційна станція Інституту

ЗМІСТ

Дмитренко В.В. Продуктивність сіяних лучних травостоїв залежно від елементів технології вирощування.....	3
Мельніченко Ю.Ю. Особливості формування урожайності та кормової цінності кукурудзи.....	4
Баклицька К.А. Особливості розвитку мікозів барбарису.....	5
Семен Р.М., Чубар В.Ю. Структурні показники врожаю кукурудзи на зерно залежно від елементів технології вирощування.....	7
Власюк М.С., Дорошенко А.О., Томашевська А.Р. Урожайність зерна гібридів кукурудзи залежно від строків сівби.....	8
Панчук А.Ю. Вплив методів обмеження чисельності бур'янів на ріст і розвиток сорго цукрового.....	10
Панченко М.Т. Економічна ефективність вирощування сільськогосподарських культур за дворазової обробки вегетуючих рослин препаратом «Ріверм» в умовах НВЦ БНАУ.....	11
Бакуменко О.Ю., Божко А.В., Войченко З.Р., Борулава А.І. Фенотиповий прояв загальної кущистості сортами пшениці м'якої озимої.....	13
Діба П.О., Гуцалюк Н.В., Дріч А.С., Сологуб Г.В. Особливості фенотипового прояву за продуктивною кущистістю у сортів пшениці м'якої озимої.....	15
Кондраток В.О., Крицька М.О., Усенко Ю.О. Вплив генотипу на фенотиповий прояв кількості колосків головного колосу в сортів пшениці м'якої озимої.....	17
Сліпенький В.В., Тараскін В.І., Діхтяренко В.М., Зозуля О.Б. Фенотиповий прояв за кількістю зерен з рослини в сортів пшениці м'якої озимої.....	19
Куделя В.В., Передерій Б.В., Прелипов Р.А., Яворський В.В. Формування маси зерна в головному колосі пшениці м'якої озимої залежно від генотипу.....	21
Берега І.С., Терещенко Д.О., Шквара О.В. Добір сортів пшениці озимої для селекції на стійкість проти <i>Septoria Tritici</i> rob. et desm.....	23
Кістель А.Г. Вплив агротехнічних прийомів вирощування буряка цукрового на вихід цукру.....	25
Татера Н.М. Ефект гетерозису за кількістю гілок першого порядку в гібридів F ₁ ріпаку ярого.....	26
Ковтун Н.Р. Оцінка гібридів огірка за господарсько-цінними ознаками.....	27
Трохимчук А., Глабчук О., Скрипка В., Карпук К.С. Особливості формування врожайності у різних генотипів ріпаку.....	28
Вуйко А.М., Дідковський М., Коломієць А.І. Забур'яненість насаджень чорної смородини залежно від мульчування.....	29
Щербина М.М. Прояв кількісних ознак продуктивності гібридів пшениці м'якої озимої.....	31
Архипчук А.А., Ручка С.С. Оцінка сортів пшениці твердої ярої за білоцерківським індексом (БІ).....	33
Хрик М.В. Стійкість сортів пшениці м'якої ярої проти збудників грибних хвороб в умовах біостанціону БНАУ.....	34
Шитий В.О. Адаптивна здатність сучасних сортів пшениці м'якої ярої в умовах біостанціону БНАУ.....	36
Кошовий Г.Г. Колекція роду <i>Corylus</i> L. в НДП «Софіївка» НАНУ – стан та перспективи розвитку.....	37
Макаренко В.О. Оцінка декоративності видів роду (<i>Rhododendron</i> L.) в умовах Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України.....	39
Прокопенко О.М. Досвід створення кокедами для озеленення інтер'єрів Білоцерківського НАУ.....	41
Бабенко І.А. Особливості озеленення та благоустрою території біля приватного будинку на прикладі садиби по вул. В. Чорновола в м. Обухів.....	44
Гончарова Н.В. Концепція управління зеленими насадженнями м. Маріуполь.....	45